

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 6. nóvember 2019

41. tölublað | 13. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

 ROLEX	 TUDOR		Verið velkomin í nýja og glæsilega verslun okkar á Hafnartorgi
 TAG Heuer	 LONGINES		
 NOMOS GLASHÜTTE	 TISSOT		
			MICHELSEN 1909
			Hafnartorg - 511 1900 - michelsen.is

Það eru færri sjóð-
stjórar, færri rekstrar-
félög og færri ein-
staklingar að fjárfesta
á markaðinum.

Jóhann Möller,
forstöðumaður
hlutabréfa hjá Stefni

Virkar ekki sem skyldi

Stórir einkafjárfestar segja að fleiri fjárfesta vanti inn á markaðinn til að efla verðmyndun. Lífeyrissjóðirnir séu of fyrirferðarmiklir. Jákvæð teikn á lofti ef Kauphöllin verður tekin inn í alþjóðlega vísitölu. Ólík sjónarmið um afskráningar. **6**

»2
Jón og Kolbeinn vilja fara í stjórn Simans

Útlit fyrir átök um stjórnarsæti í Símanum. Stoðir tefla fram Jóni Sigurðssyni og þá mun Kolbeinn Árnason sækjast eftir stuðningi til að koma nýr inn í stjórn. Erlendir stjórnarmenn gætu átt undir högg að sækja.

»4
Freista þess að afla Play 1.700 milljóna

Unnið er að því að tryggja flugfélaginu Play hlutafé upp á 1.700 milljónir frá innlendum fjárfestum. Búið er að tryggja félaginu grunnfjármögnun sem er að stærstum hluta í formi lánsfjár.

»10
Hin hliðin á peningnum

„Þó lækkandi vextir hafi hækkað verð á eldri skuldabréfum, og margir fjárfestar notið góðs af því, þá bjóða nýjar útgáfur í núverandi vaxtaumhverfi upp á litla ávöxtun,“ segir Kristrún Frostadóttir, aðalhafgræðingur Kviku, í aðsendri grein.

FRÉTTABLAÐID/ERNIR

AFSLÁTTUR

í nýrri verslun Optical Studio á Hafnartorgi
Tryggvagötu 25

Vatnsfyrirtæki Jóns tapaði 3,2 milljörðum

Tap Icelandic Water Holdings jókst um 61 prósent á milli ára og nam 25,6 milljónum dollara árið 2018. Það jafngildir um 3,2 milljörðum króna. Jón Ólafsson er stjórnarformaður og stofnandi Icelandic Water Holdings en félagið tappar vatni á flöskur undir merkjum Icelandic Glacial í verksmiðju í Ölfusi.

Tekjur félagsins jukust um 17 prósent á milli ára og námu um 20 milljónum dollara, jafnvirði um 2,5 milljarða króna. Um 93 prósent teknanna má rekja til útflutnings. Tekjur vegna sölu á Íslandi jukust um þriðjung og námu um 1,3 milljónum dollara, jafnvirði um 160 milljóna króna. Á sama tíma rúmlega tvöfölduðust vaxtagjöld félagsins á milli ára og námu þau samtals 18 milljónum dollara í fyrra.

Fram kemur í ársreikningi Icelandic Water Holdings fyrir árið 2018 að hlutur Jóns hafi minnkað um 18 prósent á milli ára. Árið 2017

átti hann og tengd félög 23 prósent hlut í fyrirtækinu en í fyrra var hlutur hans fimm prósent. Þau bréf voru veðsett bandaríska fjárfestingarbankanum JP Morgan.

Í samtali við Markaðinn segir Jón hins vegar að hlutur hans í fyrirtækinu sé óbreyttur. „Það er bara verið að gera það sem þarf til að hafa hlutina í lagi,“ útskýrir Jón.

Sonur Jóns, Kristján Ólafsson, á 18,5 prósent hlut í Icelandic Water Holdings. Feðgarnir stofnuðu félagið árið 2004.

Við lok árs var eigið fé Icelandic Water Holdings 16,7 milljónir dollara og eiginfjárlutfallið 13 prósent. Fyrirtækið upplýsti í ágúst að hlutfé hefði verið aukið um 31 milljón dollara. Núverandi hluthafar og aðrir lögðu félaginu til fé. Á sama tíma var upplýst að skuldabréfasjóðir á vegum BlackRock hefðu lánað fyrir fyrirtækinu 35 milljónir dollara. – hvj

Claire til BBA/Fjeldco

Enska lögmaðurinn Claire Broomhead, sem hefur undanfarin ár verið eigandi hjá LOGOS og starfað á skrifstofu lögmannsstofunnar í London, hefur gengið til liðs við BBA/Fjeldco sem eigandi. Ráðning Claire er sögð styrkja enn frekar alþjóðlega starfsemi stofunnar en hún varð til við sameiningu BBA Legal og Fjeldsted & Blöndal fyrr í haust.

Fyrir á skrifstofu BBA/Fjeldco í London er hæstaréttarlögmaðurinn Gunnar Þór Þórarinnsson en hann starfaði áður um árabíl með Claire á LOGOS.

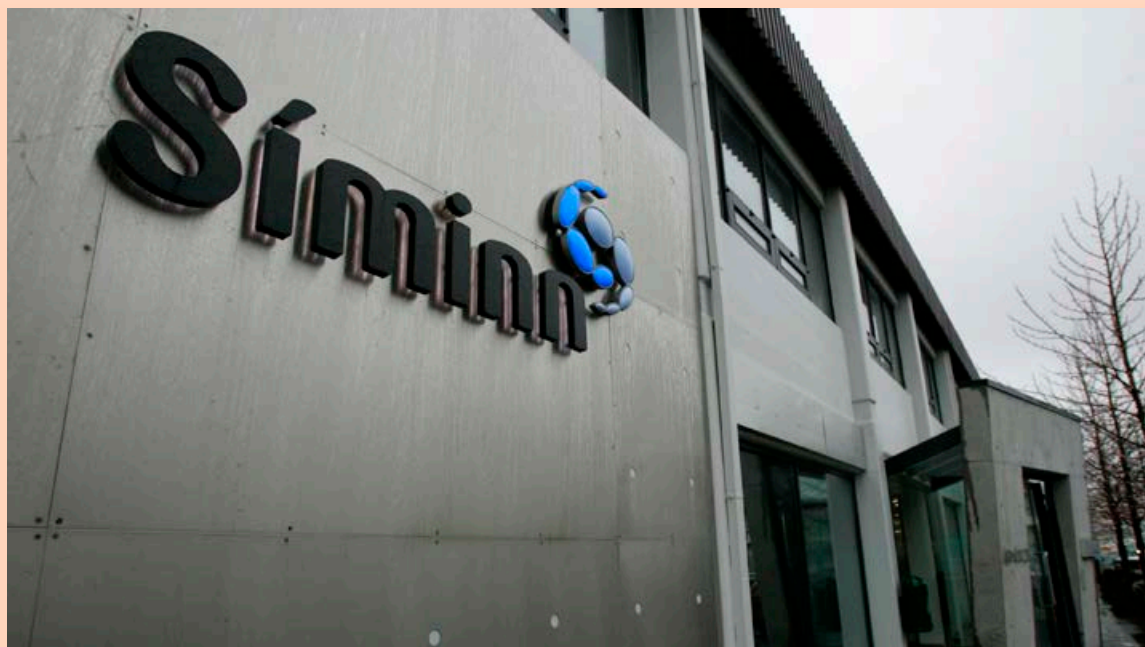
Claire hefur umfangsmikla reynslu af fyrirtækjalögfræði, samrunum og kaupum og sölum fyrirtækja, fjárhagslegri endurskipulagningu félaga og almennri ráðgjöf við fyrirtæki, og hefur unnið að

Claire Broomhead var áður eigandi hjá LOGOS.

mörgum af stærstu viðskiptaverkefnum á Íslandi síðan 2011. Hún vann áður hjá Mallesons Stephen Jaques í Sydney í Ástralíu og Eversheds í Leeds á Englandi.

Aðrir helstu hluthafar BBA/Fjeldco eru meðal annars Baldvin Björn Haraldsson, Halldór Karl Halldórsson, sem er jafnframt framkvæmdastjóri stofunnar, og Einar Baldvin Árnason. Samanlögð velta BBA og Fjeldco var um 860 milljónir í fyrra. – hae

Hlutabréfaverð Simans hefur hækkað um 30 prósent frá áramótum. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Jón og Kolbeinn vilja fara í stjórn Simans

Útlit fyrir átök um stjórnarsæti í Símanum. Stoðir tepla fram Jóni Sigurðssyni og þá mun Kolbeinn Árnason lögmaður sækjast eftir stuðningi til að koma nýr inn í stjórn. Erlendir stjórnarmenn félagsins gætu átt undir högg að sækja.

Útlit er fyrir að átök verði um stjórnarsæti Simans á sérstökum hluthafafundi félagsins eftir um tvær vikur, sem var boðaður að kröfu Stoða, en að minnsta kosti tveir nýir framboðendur munu þá bjóða sig fram í stjórn fjarskiptarisans. Þannig munu Stoðir, sem eru stærsti hluthafi Simans, tepla fram Jóni Sigurðssyni, stjórnarformanni fjárfestingafélagsins, og þá hyggst Kolbeinn Árnason, lögmaður og stjórnarmaður í eignarhaldsfélaga gamla Landsbankans (LBI), einnig gefa kost á sér í stjórn Simans, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Ljóst er að Jón, sem sat í stjórn olíufélagsins N1 á árunum 2014 til 2018, er öruggur með kjör í stjórn Simans en Stoðir eru með nærri 15 prósent af atkvæðabæru hlutfé félagsins. Kolbeinn, sem hefur meðal annars starfað áður sem framkvæmdastjóri Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi og framkvæmdastjóri lögfræðisviðs slita-stjórnar Kaupþings, er hins vegar sagður sækja einkum stuðning sinn til minni hluthafa Simans. Þá er einnig á það bent, sem kunni að vinna með Kolbeini í stjórnarkjöriinu, að enginn í stjórn Simans sé í dag með bakgrunn í lögfræði.

Tilnefningarnefnd Simans, sem var sett á lagðirnar í nóvember 2018, hefur hafið störf vegna stjórnarkjörsins sem fer fram á hluthafafundi félagsins 21. nóvember næstkomandi og kallað eftir sjónarmiðum frá hluthöfum.

Verulegar breytingar hafa orðið á hluthafahópi Simans á skömmum tíma. Stoðir, sem hófu að fjárfesta í Símanum í apríl þegar félagið eignaðist rúmlega átta prósent hlut í fyrirtækinu, hafa aukið hratt við eignarhlut sinn og í síðasta mánuði bættu Stoðir við sig rúmlega einu prósentustigi. Á sama tíma hafa erlendir fjárfestingarsjóðir – Eaton Vance, Wellington, Landsdowne og Miton – selt nánast öll bréf sín í Símanum. Þannig er sjóður í stýringu Eaton sá eini í dag á lista yfir 20 stærstu hluthafa Simans með tæplega tveggja prósent hlut en í byrjun mars á þessu ári, þegar síðasti hluthafafundur fyrirtækisins fór fram, áttu erlendir sjóðir samanlagt vel yfir 20 prósent hlut í félaginu.

Samkvæmt viðmælendum Markaðarins, sem þekkja til innan hluthafahóps Simans, gætu þessar breytingar á eignarhaldi dregið úr líkum á því að hinir erlendu stjórnarmenn Simans, þau Bertrand Kan, sem er jafnframt formaður stjórnar, og Ksenia Nekrasova, sem kom ný inn í stjórnina í fyrra og starfaði áður sem framkvæmdastjóri á sviði fjarskipta, fjölmiðlunar og tækni hjá UBS, eigi stuðning vísan í stjórnarkjöriinu. Bertrand var í hópi fjárfesta, sem var meðal annars skipaður Orra Haukssyni, forstjóra Simans, sem keyptu samanlagt fimm prósent hlut í fjarskiptafélaginu af Arion banka árið 2015. Í árslok átti Bertrand rúmlega 31 milljón hluta í Símanum sem eru metnir á um 150 milljónir miðað við núverandi gengi bréfa félagsins. Á meðal þess sem Stoðir hafa

14%

er eignarhlutur Stoða í dag.

horft til þegar kemur að efna-hag Simans eru breytingar á fjármagnsskipan félagsins og í þeim efnun hafa um nokkurt skeið verið uppi hugmyndir um fjármögnun á grunni Mílu, dótturfélags Simans, til að greiða niður óhagstæðari skuldir samstæðunnar. Á síðasta uppgjörsfundinum kom fram í máli Orra að hann „vildi örugglega gera einhverjar breytingar á fjármögnun [Simans] á næstu mánuðum“. Að sama skapi benti Orra á að félagið vildi áður sjá ýmislegt í umhverfi þess, meðal annars tengt eignarhaldinu, komandi hluthafafundi og eins umræðu um hvernig eigi að samnýta innviði, „spilast út“. Það hefði áhrif á hvernig Siminn vildi koma á sem hagkvæmasti fjármagnsskipan.

Þá hafa erlendir framtakssjóðir, sem sérhæfa sig í fjárfestingum í fjarskiptainnviðum, þar á meðal ástralski sjóðurinn Macquire, sýnt Mílu áhuga á undanförunum mánuðum. Sjóðurinn hefur komið að kaupum á fjarskiptainnviðum í Evrópu á mjög háum hagnaðarmargfeldum – 15 til 20 sinnum EBITDA – en miðað við það væri hægt að áætla að virði Mílu sé um 50 milljarðar, sem er litlu meira en markaðsvirði Simans í dag. hordur@frettabladid.is

Keyptu í Marel fyrir 1.350 milljónir

Erlendir fjárfestingarsjóðir, sem komu fyrst inn í hluthafahóp Marel í útboði í júní, bættu við sig um 2,3 milljónum hluta að nafnverði í félaginu í síðasta mánuði, eða fyrir um 1.350 milljónir króna miðað við núverandi gengi bréfa Marel.

Þetta má lesa út úr gögnum greiningarfyrirtækisins Morningstar sem heldur utan um eignarhluti erlendra eignastýringarfélaga sem eiga bréf í Marel í gegnum kauphöllina í Amsterdam. Tuttugu stærstu félögin á lista Morningstar áttu samanlagt um 92,6 milljónir hluta

59%

er hækkan hlutabréfaverðs Marel frá áramótum.

í Marel í lok október, borið saman við rúmlega 90 milljónir hluta mánuði áður, en það jafngildir um 13 prósent eignarhlut.

Sjóðir í stýringu Threadneedle Management bættu hvað mest við sig í Marel á tímabilinu, eða um

milljón hlutum. Þá fjárfestu sömu-leiða meðal annars sjóðir í rekstri félaga á borð við Baron Capital, Investec Asset Management, Miton Group og BlackRock í Marel í síðasta mánuði, en rétt er að taka fram að listi Morningstar gefur ekki tæmandi mynd af viðskiptum með bréf í félaginu í kauphöllinni í Amsterdam.

Frá skráningu á bréfum Marel erlendis hefur hlutabréfaverð félagsins hækkað um liðlega sextán prósent. Í kauphöllinni á Íslandi hefur gengið hækkað um 59 prósent frá áramótum. – hae

RAFMÓTORAR

SCANVER 588 80 40
EHF www.scanver.is

GÍRAR - FÆRIBÖND - RAFMÓTORAR - LEGUR

REYKJASTRÆTI

FASTEIGNAFÉLAG

URÐARHVARF 8 FYRIR STÓRNOTENDUR

GÆÐI - ÚTSÝNI - HAGKVÆMNI

Urðarhvarf 8 er nýtt húsnæði og hagkvæmur kostur fyrir leigjendur. Húsið er glerjað að miklu leyti og því nýtur sín vel stórbrotið útsýni yfir Reykjavík, í átt að Esjunni, yfir Elliðavatn og til Bláfjalla. Samnýting á mötuneyti, hjólageymslum, fundarherbergjum, móttöku og annarri fjölbreyttri þjónustu verður í boði fyrir leigjendur húsnæðisins.

Heildarstærð er um 17.200 fm • Útleigurými frá 640 fm • Næg bílastæði og gott aðgengi
Frábært útsýni yfir Esjuna og Elliðaárdalinn • Afhending hefst vorið 2020

REYKJASTRAETI.IS

Freista þess að afla 1.700 milljóna

Íslensk verðbréf vinna að því að tryggja flugfélaginu Play hlutfé upp á 1.700 milljónir króna frá innlendum fjárfestum. Vilja hefja rekstur með sterka lausafjárstöðu en búið er að tryggja félaginu grunnfjármögnun sem er að stærstum hluta í formi lánsfjár.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Helgi Vífill Júlíusson
helgivifill@frettabladid.is

Verðbréfafyrirtækið Íslensk verðbréf (ÍV), sem heldur utan um fjármögnun á hinu nýstofnaða flugfélagi Play, fundar þessa dagana með ýmsum innlendum fjárfestum í því skyni að afla félaginu um 12 milljónir evra, jafnvirði um 1.700 milljónir króna, í aukni hlutfé, samkvæmt heimildum.

Jóhann M. Ólafsson, framkvæmdastjóri ÍV, segir í samtali við Markaðinn að hins vegar sé „búið að tryggja grunnfjármögnun að uppfylltum vissum fyrirvörum og skilyrðum, svo sem endanlegri veitingu flugrekstrarleyfis.“ Hann vill ekki tjá sig um hver heildarupphæð fjármögnunarinnar er en segir að hún sé blanda af hlutfé og lánsfé.

„Play hefur gert samning við Íslensk verðbréf um að halda utan um fjármögnun á félaginu frá innlendum og erlendum aðilum. Íslensk verðbréf tóku þetta verkefni að sér því við teljum þetta mjög vel útfærðan og áhugaverðan fjárfestingarkost og fundum strax fyrir miklum áhuga,“ segir Jóhann.

„Eins og kom fram í kynningunni telja stjórnendur Play mjög mikilvægt að félagið hefji rekstur með sterka lausafjárstöðu. Íslensk verðbréf munu áfram vinna með aðilum að bæta við fjármögnunina svo að félagið hafi enn sterkari lausafjárstöðu frá upphafi.“

Samkvæmt heimildum Markaðarins er stærstur hluti fjármögnunarinnar, eða í kringum 40 milljónir evra, í formi lánsfjár, með breytirétt í hlutfé, frá hinum breska fjárfestingarsjóði sem Arnar Már Magnússon, nýr framkvæmdastjóri Play, upplýsti að kæmi að fjármögnun félagsins á blaðamannafundi sem Play stóð fyrir í gærmorgun.

Þá gat Jóhann ekki tjáð sig um breska fjárfestingarsjóðinn sem eigi að koma að fjármögnun félagsins en upphafleg áform gerðu ráð fyrir að Avianta Capital Capital, sem er að fullu í eigu Aislinn Whitley-Ryan en er stýrt af eiginmanni hennar, Simon, myndi leggja félaginu til um 40 milljónir evra í formi hlutfjár og

Arnar M. Magnússon, Þóroddur A. Þóroddsson, Bogi Guðmundsson og Sveinn Ingi Steinþórsson. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Áform Play í hnotskurn

Áform flugfélagsins Play voru kynnt á blaðamannafundi sem félagið stóð fyrir í gær.

Play, sem mun skarta rauðum einkennislit, áformar að hefja flug á tveimur Airbus A320 flugvélum til sex áfangastaða í Evrópu í vetur. Fjórum flugvélum af sömu tegund verður síðan bætt við í vor og verður þá hafið flug til fjögurra stórborga í Norður-Ameríku.

Bókunarsíða Play er komin

í loftið en félagið á enn eftir að útvega flugrekstrarleyfi og handbækur samþykktar hjá Samgöngustofu. Það er hins vegar á lokametrunum að sögn stofnenda Play.

Arnar Már Magnússon, forstjóri Play, tók fram á fundinum að íslenskir samningar yrðu gerðir við flugáhafnir en hann sagði jafnframt að félagið væri opið fyrir því að fá starfsfólk að utan.

eignast við það 75 prósentu hlut.

Ekki eru bundnar vonir við að íslenskir lífeyrissjóðir muni leggja félaginu til fjármagn heldur er fyrst og fremst verið að horfa til fjárfestingarsjóða og einkafjárfesta um að þeir komi að viðbótar fjármögnuninni með því að leggja félaginu til hlutfé. Aðspurður vildi Jóhann ekki tjá sig um hversu stóran eignarhlut 12 milljónir evra myndu tryggja þeim í flugfélaginu en samkvæmt heimildum Markaðarins er lagt upp með að það geti skilað

innlendum fjárfestum samtals helmingshlut á móti stofnendum og öðrum starfsmönnum Play.

„Við viljum vera fjármagnaðir þannig að við séum með nægt fé til að takast á við allar þær áskoranir sem á vegi okkar verða,“ segir Arnar Már Magnússon, forstjóri Play, í samtali við Markaðinn. Hann gat ekki farið nánar út í fjármögnun eða eignarhald félagsins. Greint verði frá því síðar.

Arnar segir að búið sé að ganga frá samningum við leigusala fyrir

fyrsta áfangann en félagið mun hefja rekstur með tvær Airbus A320 vélar. Spurður hvort kyrrsetning Isavia á flugvél WOW air hafi verið hindrun í ferlinu við að útvega leiguvélar svarar Arnar neitandi.

Ekki áhyggjuefni fyrir Ícelandair

Eins og fram hefur komið er gert ráð fyrir að sex flugvélar verði í rekstri Play næsta sumar og tíu flugvélar innan þriggja ára. Sveinn Þórarinnsson, hlutabréfagreinandi hjá Landsbankanum, segir að þrátt fyrir kyrrsetningu Boeing 737 MAX flugvéla sé töluvert framboð af flugvélum til leigu ef viðskiptaáætlunin er raunhæf í augum leigufélagsins.

„Stór flugfélög eru ekki í miklum vaxtarhraða um þessar mundir á sama tíma og nokkur flugfélög hafa lagt upp laupana. Það er einungis lítill háttar vöxtur í umsvifum flugfélaga á heimsvísu.“

Það liggur í augum uppi að leigusalar horfa til þess að stjórnendur Play eru reyndir enda er um nýtt flugfélag að ræða. Þeir horfa væntanlega einnig til bankaábyrgða, lausafjár og viðskiptaáætlunarinnar. Það má leiða líkur, eðlilega, að

Jafnvel þótt flugfélagið fljúgi sex flugvélum hefur það ekki áhrif á stóru myndina fyrir Ícelandair.

Sveinn Þórarinnsson, hlutabréfagreinandi hjá Landsbankanum

Því að kjörin sem nýstofnuðu flugfélagi bjóðist séu hærri en hjá flugfélögum með lengri rekstrarsögu.

Flugrekstur er enda áhættusamur. Það er ekki á vísan að róa, jafnvel þótt stjórnendateymið státi af góðri reynslu og reksturinn sé ágætlega fjármagnaður. Við vonum þó svo sannarlega að þetta gangi vel hjá þeim,“ segir Sveinn.

Að hans sögn þarf Ícelandair Group ekki að hafa miklar áhyggjur af nýja keppinautnum að svo stöddu. „Play er hvorki komið með flugrekstrarleyfi né hefur hafið sölu á flugmiðum. Jafnvel þótt flugfélagið fljúgi sex flugvélum hefur það ekki áhrif á stóru myndina fyrir Ícelandair. Það á í alþjóðlegri samkeppni og því skiptir ekki sköpum hvort eitt eða tvö flugfélög til eða frá fljúgi til Íslands. Þetta kannski breytist þó effélagið nær að stækka enn þá meira.“ Fram hefur komið í fjölmiðlum að 23 flugfélög flugu til landsins í sumar.

Rétt eins og Ícelandair og WOW air áður, þá flýgur Play á milli Evrópu og Bandaríkjana. „Það er nauðsynlegt viðskiptamódel til að leggja grunn að alvöru flugfélagi á Íslandi. Það eru ekki aðrir möguleikar í stöðunni,“ segir Sveinn.

Snorri Jakobsson, forstöðumaður greiningardeildar Capacent, segir að Ícelandair hafi verið meðal vanmetnustu félaga á markaði fyrir mikla og verðskuldaða hækkun á gengi félagsins. „Margir óvissuþættir og ytri breytur hafa áhrif á rekstur Ícelandair og er samkeppni ein þeirra. Aukin samkeppni hefur áhrif á rekstur og verðmat til lækkunar. Vætanlega eru þó áhrifin lítill háttar en Ícelandair býr nú þegar við umtalsverða samkeppni,“ segir hann.

Gervigreind mun gerbreyta atvinnulífinu

Gervigreind mun hafa gríðarlegar breytingar á atvinnulífinu í för með sér. Þetta segir Guðmundur Hafsteinsson, sem gegndi formennsku í stýrihópi um mótun nýsköpunarstefnu fyrir Ísland og var yfirmaður vörubróunar á Google Assistant. „Í gervigreind felst tækifæri til að skapa betri fyrirtæki og bjóða betri þjónustu,“ segir hann.

Fæst fyrirtæki í heiminum hafa enn fundið fyrir áhrifum af gervigreind, að mati Guðmundar. Aðspurður um stöðu íslenskra fyrirtækja til að keppa við erlend fyrirtæki þegar kemur að innleiðingu á gervigreind segist hann telja að nær öll fyrirtæki í heiminum séu illa í stakk búin til að innleiða gervigreind.

Hann mun flytja erindi á Alþjóðadegi viðskiptalífsins á mánudaginn sem millilíndaráðin standa að. Yfirskrift ráðstefnunnar er: Hvernig verður fyrirtækið þitt árið 2030?

Guðmundur bendir á að endrum og eins og spretti fram ný tækni

Guðmundur segir að gervigreind geri fyrirtæki betri. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

sem gerbylti öllu. Þekkt dæmi séu prent- og gufuvélin. Gervigreind geri það að verkum að tölvur geti lært í stað þess að fylgja eingöngu fyrirmælum.

„Þetta er ofureinföldun,“ segir Guðmundur. „Gervigreind opnar

möguleika sem stóðu ekki til bóða fyrir fimm árum,“ segir hann og nefnir að gervigreind geti greint gögn sem ekki er búið að hólfa niður með sama hætti og núverandi tækni vinni með.

Að hans sögn verða þeir stjórn-

endur sem vilja reyna að mynda sér skoðun á hvað muni gerast á næstu tíu árum að skilja breytinguna sem gervigreind muni hafa í för með sér. Stjórnendur verði að skilja hvaða áhrif gervigreind muni hafa á rekstur fyrirtækja þeirra, hvar hún muni hafa áhrif og hvar ekki. Að öðrum kosti muni þeir „fljúga blint inn í framtíðina“. Hættan sé sú að keppinautur muni skilja breytinguna og það skapi samkeppnisforskot.

Guðmundur segir mikilvægt að skilja hvaða áhrif tæknibreytingar muni hafa á framtíðina. Það megi ekki horfa einvörðungu til þess sem sé mögulegt núna. Fyrir rúmlega áratug hafi verið gefin út bók um áhrif tæknivæðingar. Í bókinni hafi verið fullyrt að atvinnubílastjórar þyrftu ekki að óttast tæknibreytingar enda væri of flókið fyrir tölvur að aka bilum. „Fjórum árum eftir að bókinn kom út leit fyrsti sjálfakandi bíllinn dagsins ljós,“ segir hann.

Guðmundur tekur sem dæmi hvaða áhrif gervigreind geti haft á rekstur verslana. Skynjarar muni

geta greint hve mikið sé af tiltekinni vöru í hillu, gervigreindin muni geta vitað þegar viðskiptavinir ganga um verslunina, hvert þeir ganga og hvort uppröðun í versluninni sé skynsamleg eða hvort hægt sé að gera betur á því sviði.

Annað sem gervigreindin mun hjálpa við í verslunarrekstri er að ganga frá greiðslu án þess að viðskiptavinir þurfi að standa við búðarkassa. Guðmundur nefnir að viðskiptavinir matvöruverslunar gangi um verslunina og radi vörum í körfu. Að því loknu bíði þeir í röð við búðarkassa og þegar komið er að þeim taki þeir vörur úr körfunni og leggi á borð. Loks þurfi þeir að raða vörumum í poka. „Eftir ekki svo langan tíma munum við hlæja að þessu,“ segir hann.

Blaðamaður nefnir að netverslunin Amazon hafi opnað matvöruverslanir þar sem meðal annars er sjálfvirk afgreiðsluferfi. „Þeir og fleiri eru að vinna að þessu,“ segir Guðmundur. helgivifill@frettabladid.is

NÝR VOLVO XC90. ENDURHLAÐINN.

Nýr og breyttur Volvo XC90 er kominn. Bíllinn sem þú treystir til að vernda fjölskylduna verndar nú umhverfið líka. Nýr Volvo XC90 sameinar okkar heimsklassa öryggi og T8 plug-in hybrid vél sem hönnuð er til að gera flestar ferðir innanbæjar útblásturslausar.* Öruggeri fyrir fólk. Öruggeri fyrir umhverfið.

XC90 T8 PHEV bensín/rafmagn (tengiltvinn)
Verð frá: 10.590.000 kr.

XC90 B5 mHEV mild hybrid dísil
Verð frá: 9.590.000 kr.

Komdu og reynsluaktu nýjum Volvo XC90

*Þegar ekið er í Pure Eco stillingu

Brimborg Reykjavík
Bíldshófi 6
Sími 515 7000

Brimborg Akureyri
Tryggvabraut 5
Sími 515 7050

volvocars.is

Markaðurinn krefst fleiri fjárfesta

Stórir einkafjárfestar segja að fleiri fjárfesta vanti inn á markaðinn og meira fjármagn þurfi að vera í virkri stýringu. Fari Kauphöllin í vísitölu MSCI mun það hafa jákvæð áhrif á virkni markaðarins. Ólík sjónarmið um möguleikann á afskráningum.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Velta sem hlutfall af markaðsvirði hefur, það sem af er ári, verið sambærileg við undanfarin ár. Munurinn er hins vegar sá að Marel og Arion banki hafa verið fyrirferðarmeiri og tekið til sín stærri hluta af veltunni en áður. Veltan er að því leyti einsleitari sem er áhyggjuefni hvað varðar verðmyndun á markaðinum,“ segir Jóhann Möller, forstöðumaður hlutabréfa hjá Stefni, í samtali við Markaðinn.

„Heilt yfir hefur veltan verið ágæt á innlenda markaðinum og seljanleiki á bréfum flestra skráðu félaganna verið vel ásættanlegur. Það er auðvitað mikilvægt að hafa góðan seljanleika og skilvirka verðmyndun en ég held að við stöndum ágætlega að vígi varðandi hvort tveggja,“ segir Davíð Rúðólfsson, forstöðumaður eignastýringar hjá Gildi lífeyrissjóði.

Jóhann segir að mikilvæg forsenda fyrir skilvirkni hlutabréfamarkaðar séu virk skoðanaskipti í þeim skilningi að virk viðskipti eigi sér stað milli markaðsaðila sem hafa ólíkar væntingar og skoðanir á hlutabréfum.

„Þeim sem hafa það að atvinnu að koma að þessum skoðanaskiptum á markaði hefur fækkað nokkuð undanfarin ár. Það eru færri sjóðstjórar, færri rekstrarfélög og færri einstaklingar að fjárfesta á markaðinum. Ofan á það hafa lífeyrissjóðirnir aukið áherslu á erlendar fjárfestingar á síðustu árum,“ segir Jóhann.

Lífeyrissjóðir hafa verið að taka fjármuni úr virkri stýringu hjá verðbréfasjóðum, auk þess sem sjóðunum hefur fækkað með sameiningum fjármálafyrirtækja, og hafa því eignir í stýringu þeirra sem hlutfall af markaðsvirði skráðra félaga dregist mikið saman á síðustu árum. Eign hlutabréfasjóða sem hlutfall af heildarmarkaðsvirði skráðra félaga í Kauphöllinni var um 18 prósent vorið 2015 en hefur lækkað niður í 6 prósent fjórum árum síðar.

Þá hafa erlendu fjárfestingarsjóðirnir, sem hófu fyrst að kaupa í íslenskum hlutabréfum á árinu 2015, minnkað stöður sínar í flestum íslenskum fyrirtækjum að Arion banka og Marel undanskildum þar sem þeir hafa aukið við hlut sinn. Þessir sjóðir hafa verið nokkuð fyrirferðarmiklir og miklar breytingar á eignarhaldi þeirra vegna kaupa og sölu á félögum hafa haft talsverð áhrif á verðmyndun á markaðinum.

Allt frá því seint á árinu 2015 hafa lífeyrissjóðirnir beint flæði í sjóðfélagalán og erlendar fjárfestingar. Heildarfjárfesting Íslendinga í erlendum verðbréfum hefur numið 130 milljörðum það sem af er ári en á sama tímabili hafa útlendingar aðeins fjárfest fyrir þrjá milljarða króna í íslenskum verðbréfum.

Tillögur í Hvítbókinni til að efla skilvirkni verðbréfamarkaða

1. Auka frelsi einstaklinga við ávöxtun viðbótarlífeyrissparnaðar.
2. Fjárfestingum lífeyrissjóðanna komið í faðmslengdarfjarlægð inn í fjárfestingarsjóði.
3. Skýr aðskilnaður á milli eignastýringar og reksturs bankastofnana.
4. Leyfa frjálsa för erlendra langtímafjárfesta inn á íslenska fjármálamarkaðinn, án bindiskyldu.
5. Efla viðskiptavakt bankanna þriggja með auknum heimildum fyrir stöðutökur.
6. Gefa fjárfestingarsjóðum almennt aukið frelsi til stöðutöku, s.s. með því að taka skortstöður.
7. Gefa almenningi skattalega hvata til þess að kaupa hlutabréf.

Jákvæð teikn

Jóhann segist þó gera sér væntingar um meiri virkni á næsta ári. Hann nefnir að íslenski hlutabréfamarkaðurinn sé kominn á athugunarlista MSCI, sem er eitt stærsta vísitölufyrirtæki heims. Niðurstöðu er að vænta í þessum mánuði og ef hún verður jákvæð verða skráð íslensk félög gjaldgeng í vísitölu MSCI í maí 2020. Ísland verður fyrst um sinn í flokki vaxtarmarkaða (e. frontier markets).

„Það eru allar líkur á því að markaðurinn muni fá aukna athygli frá erlendum fjárfestum þegar og ef markaðurinn verður gjaldgengur í vísitöluna í vor. Það er nokkur fjöldi af sjóðum úti í heimi sem fjárfesta í samræmi við vísitöluna eða hafa hana sem viðmið,“ segir Jóhann og tekur dæmi um vísitölusjóð í stýringu sjóðstýringarrisans Blackrock. Fjárfestingar sjóðsins fylgja Frontier-vísitölu MSCI og ef hann ákveður að fjárfesta á íslenska markaðinum í samræmi við stærð markaðarins í vísitölu muni hann þurfa að kaupa íslensk hlutabréf fyrir 5,6 milljarða króna.

Þegar greint var frá því að Ísland væri komið á athugunarlistann ræddi Financial Post við nokkra erlenda sjóðstjóra um málið. Þeir höfðu á orði að líklega væri seljanleiki flestra skráðra íslenskra félaga ekki nægilegur að Marel og Arion banka undanskildum.

Þá leiðir Jóhann líkur að því að innkoma stærri einkafjárfesta á markaðinn á síðustu misserum hafi aukið aðhald sem geti aukið áhuga almennra fjárfesta á markaðinum. Hann bendir jafnframt á að arðgreiðslur og endurkaup fyrirtækja hafi skilað rúmlega 4 prósent ávöxtun sem er meira en það sem hefðbundnir lausafjár sjóðir, innlánsreikningar og ríkisskuldabréf eru að gefa um þessar mundir.

Hvernig er hægt að auka virkni og skoðanaskipti á hlutabréfamarkaðinum?

„Ég er á þeirri skoðun að aukið

Erlendu fjárfestingarsjóðirnir, sem hófu fyrst að kaupa í íslenskum hlutabréfum árið 2015, hafa minnkað stöður sínar í íslenskum hlutabréfum síðustu árin.

Fjöldi hluthafa fer fækkandi í nánast öllum félögum og er í einhverjum tilvikum kominn langt undir mörk fyrir skráningu á aðalmarkað.

Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir, stjórnarmaður í VÍS

frelsi í ráðstöfun séreignarsparnaðar með því að fólki gefist kostur á að fela verðbréfasjóðum að ávaxta sparnaðinn muni auka veltu og skoðanaskipti á markaði. Þá gætum við séð rekstrarfélögum fjölga og fleiri væru að sinna markaðinum í fullu starfi,“ segir Jóhann en í Hvítbók um framtíðarsýn fyrir fjármálakerfið var einmitt lagt til að viðurkenndum fjárfestingarsjóðum yrði gert heimilt að taka að sér ávöxtun séreignarsparnaðar.

Viðmælendur Markaðarins á fjármálamarkaði telja meiri líkur á afskráningum félaga en nýskráningum á næsta ári. Félögin sem nefnd hafa verið í því sambandi eru Sýn, Skeljungur, Origo og Heimavellir. Aðspurður segist Jóhann ekki sjá fram á nýskráningu félags á markað á næsta ári, þó hann vonist sannarlega til þess

En eru líkur á því að við sjáum afskráningar félaga?

„Já og nei. Félög geta verið að hluta-

Eign lífeyrissjóða í hlutabréfasjóðum

Eign hlutabréfasjóða sem hlutfall af virði félaga

Samstarf sem skilar neytendum ábata

Hallmundur Albertsson lögmaður hjá VÍK Lögmannsstofu og sérfræðingur í samkeppnisrétti

Umræða og umfjöllun um tillögu í lagafrumvarpi um breytingar á samkeppnislögum, sem felur í sér að fyrirtækjum verði falið að meta það sjálf hvort samstarf þeirra samræmist samkeppnislögum í stað þess að þurfa að sækja um undanþágu fyrir samstarfi til Samkeppniseftirlitsins, hefur verið á villigötum frá því frumvarpið kom fram. Er látið í veðri vaka að breytingin, verði hún samþykkt, veiti fyrirtækjum auknar heimildir til samskipta og samráðs um viðskiptaleg málefni. Því fer fjarri. Hið stranga bannákvæði samkeppnislaga við ólögmatu samráði eða samkeppnishamlandi samstarfi fyrirtækja, sem getur leitt til stjórnvaldssekta á fyrirtæki og refsíðabyrgðar einstaklinga, mun standa óhaggað eftir sem áður.

Í viðtali við Gylfa Magnússon, doktor í hagfræði og dósent við viðskiptafræðideild HI, á Morgunvakt Rásar 1, þann 24. október sl., lét Gylfi hafa það eftir sér að tillagan myndi grafa undan Samkeppniseftirlitinu og væri stórhættuleg því hún veitti stjórnendum fyrirtækja heimild til að hittast á fundum, ræða sameiginleg mál og hvar þeir geta náð árangri sameiginlega fyrir fyrirtæki

sín. Framhaldsspurningu þáttastjórnanda um hvort menn gætu aftur tekið upp fundarhöld í Óskjuhlíðinni svaraði Gylfi: „Ja, þeir þurfa þess ekki einu sinni þeir geta haft bara fundinn með snittum og pilsner í virðulegum skrifstofum þannig að það er náttúrulega miklu þægilegra en að vera að hittast í Óskjuhlíðinni. Kannski er það framfararskrefsvona í einhverjum skilningi.“

Gylfi er jafnframt fyrrverandi ráðherra samkeppnismála og fyrrverandi stjórnarformaður Samkeppniseftirlitsins auk þess að hafa verið starfandi sem ráðgjafi þess frá árinu 2013. Það er bagalegt að málsmetandi fræðimaður og kunnáttaður um samkeppnismál skuli fara með slíka rangfærslu. Að ýja að því að tillagan feli í sér heimild til ólögmatu samráðs er afbökun á staðreyndum máls.

Tillaga frumvarpsins gengur út á að færa íslensk samkeppnislög til samræmis við löggjöf annarra ríkja á EES-svæðinu og auka með því skilvirkni við framkvæmd samkeppniseftirlits í þágu atvinnulífs og neytenda en því fer fjarri að hún stuðli að veikara eftirliti. Það er ekki reynt af starfi framkvæmdastjórnar ESB eða eftirlitsstofnunar annarra ríkja á EES-svæðinu.

Samstarf sem hefur jákvæð efnahagsleg áhrif

Samkvæmt 10. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005 eru allir samningar, samþykktir og samstilltar aðgerðir milli fyrirtækja sem koma í veg fyrir eða raska samkeppni bannaðar. Gildir einu hvort samráðið er formlegt eða óformlegt. Í 15. gr. laganna er undanþáguheimild

sem heimilar samstarf ef það:

- stuðlar að bættri framleiðslu eða dreifingu á vöru eða þjónustu eða eflir tæknilegar og efnahagslegar framfarir
- veitir neytendum sanngjarna hlutdeild í ávinningi sem af því hlýst
- leggur ekki höft á hlutaðeigandi fyrirtæki sem óþörf eru til að settum markmiðum verði náð
- veiti fyrirtækjunum ekki færi á að koma í veg fyrir samkeppni að því er varðar verulegan hluta framleiðsluvaranna eða þjónustunnar sem um er að ræða.

Samstarf fyrirtækja kann því að vera heimilt þegar jákvæð samkeppnisleg áhrif eru meiri en þau neikvæðu samkeppnislegu áhrif sem samstarfið kann að hafa í för með sér. Jafnframt þarf að vera hægt að sýna fram á það að jákvæð efnahagsleg áhrif skili sér til neytenda og að samstarfið gangi ekki lengra en þörf krefur til að ná þeim markmiðum sem að er stefnt.

Sem dæmi um samstarf sem hefur verið heimilað á Íslandi á grundvelli undanþágunnar má nefna undanþágu Nova og Vodafone til samstarfs í því skyni að ná fram hagráðingunni í fjárfestingum og rekstri dreifikerfis fyrir farsímaþjónustu, samstarf banka og sparisjóða (Auðkenni) til kaupa, uppsetningar og innleiðingar á öryggisbúnaði vegna netbankaviðskipta, heimild Gagnaveitu Reykjavíkur og Mílu til að eiga í samstarfi um að nýta sömu framkvæmdir til þess að leggja hvort sitt ljósleiddaraneitið, heimild til samstarfs tæknimanna

Það er bagalegt að málsmetandi fræðimaður og kunnáttaður um samkeppnismál skuli fara með slíka rangfærslu.

sem starfa að net- og upplýsingaöryggismálum fjármálafyrirtækja til að vinna gegn ógnum sem stöðja að netöryggi og netglæpum sem beinast að fjármálafyrirtækjum og samstarf olíufyrirtækja um rekstur sameiginlegrar eldsneytisafgreiðslu á Keflavíkurflugvelli. Fjöldmörg fleiri dæmi væri hægt að nefna.

Ætla má að þörf fyrir nýtingu undanþágunnar kunni að aukast í hinu smáa hagkerfi á Íslandi þar sem þörf fyrir samnýtingu innviða og ör tæknipróun kann að kalla á auknið samstarf til að standast sífellt harðnandi alþjóðlega samkeppni.

Tillaga frumvarpsins felur í sér að í stað þess að fyrirtækjum beri skylda til að sækja um undanþágu til Samkeppniseftirlitsins fyrir samstarfi verði mat og ábyrgð á því hvort samstarf fyrirtækja standist undanþáguheimildina, fært til fyrirtækjanna. Bera þau sjálf þá ábyrgð á því að haga samningagerð sín á milli og samstarfinu öllu með þeim hætti að það samræmist lögum. Samkeppniseftirlitið skal setja leiðbeiningarreglur um fyrirkomulag mögulegs samstarfs. Þær leiðbeiningar hafa nú þegar verið gefnar út af ESB og Eftirlitsstofnun EFTA og því hæfur vandi fyrir íslensk stjórnvöld að gefa út samsvarandi leiðbeiningar og annars staðar í Evrópu. Breytingin kallar líka á breytt vinnubrögð

og gerir ráð fyrir því að telji fyrirtæki þörf á, geti þau leitað eftir sértækari leiðbeiningum til Samkeppniseftirlitsins þó hin endanlega ábyrgð liggja alltaf hjá þeim.

Er tillagan í samræmi við breytingar sem tóku gildi annars staðar á EES-svæðinu 1. maí 2004 og var þá ætlað að færa samkeppnisreglur til nútímahorfs. Í dag er Ísland eina landið á Norðurlöndunum og, eftir því sem undirritaður kemst næst en með þeim fyrirvara, á öllu EES-svæðinu sem hefur ekki breytt lögnum til samræmis við hina almennu framkvæmd. Því skal þó haldið til hagnaðs í Danmörku er undanþáguþeignaleiðin til sem formleg heimild en er vart notuð í framkvæmd. Evrópureglurnar hafa bein réttaráhrif í ríkjum ESB sem gerir það að verkum að þeir samningar sem mestu máli skipta fyrir neytendur falla þar undir.

Þó breytingin láti ekki mikið yfir sér ölli hún og aðrar breytingar í átt að aukinni skilvirkni og virkari útgáfu leiðbeininga eftirlitsstofnana straumhvörfum við samkeppniseftirlit á EES-svæðinu. Hefur breytingin ekki síst stuðlað að betri nýtingu á mannafla eftirlitsstofnana í þágu brýnustu verkefna.

Það er orðið löngu tímabært að samkeppnisreglur á Íslandi verði lagaðar að þörfum markaðarins. Skilvirkari reglur leiða af sér virkari samkeppni og skilvirkara atvinnulíf sem eykur samkeppnishæfni landsins og skilar aukinni velsæld til almennings.

Það er því framar öðru neytendamál að ákvæði lagafrumvarpsins sem miða að aukinni skilvirkni verði að veruleika.

SJÓÐIR OG EIGNASTÝRING

ÓHÁÐ OG FAGLEG EIGNASTÝRING OG SJÓÐIR SÍÐAN 1987.
ÍSLENSK VERÐBRÉF – ÞÍNIR HAGSMUNIR Í EIGNASTÝRINGU.

Íslensk verðbréf er faglegt eignastýringarfyrirtæki sem fjárfestir með óháðum hætti í verðbréfum fyrir hönd viðskiptavina sinna.

Kynntu þér málið á www.iv.is
eða hafðu samband í síma 460-4700

ÍSLENSK VERÐBRÉF

— síðan 1987 —

Egill segir að mikla samkeppni á markaðinum. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Nætursvefn í fyrsta sæti

Svipmynd

Egill Fannar Reynisson

Nám:
Gagnfræðingur.

Störf:
Verslunarmaður í 23 ár. Betra Bak, Dorma og Húsgagnahöllin.

Fjölskylduhagir:
Giftur Huldu Rós Hákonardóttur. Eignum fjögur börn: Heiði Björgu 15 ára, tvíburana Katrínu Rósu og Reyni Leó 13 ára og Róbert Egil 11 ára.

Egill Fannar Reynisson er framkvæmdastjóri Ger Innflutnings sem á og rekur Húsgagnahöllina, Betra Bak og Dorma-verslanirnar. Fyrirtækið opnaði nýlega Hästens-verslun í Betra baki sem hefur að sögn Egils Fannars farið vel af stað og nú er undirbúningurinn fyrir jóla-verslunina kominn á fullt.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Mín helstu áhugamál liggja í sportinu. Ég er alinn upp við mikla íþróttaiðkun á Egilsstöðum þar sem við félagarnir æfðum allt sem hægt var að æfa í íþróttahúsinu. Við náðum nokkuð góðum árangri í fótbolta og handbolta þrátt fyrir að vera ekki stórt bæjarfélag. En ég stunda golf, skíði og veiði og annað rólegra í dag. En mér finnst líka gaman að ferðalögum, heilsu og útivist þar sem maður nær að vera með fjölskyldunni og eða vinum. Einnig er ég alveg ruglaður Liverpool-maður.

Hvernig er morgunrúttin þín?

Ég byrja daginn á Wim Hof öndunaræfingum áður en ég hendi mér ofan í kaldan pott og hlusta á krakkana hlæja að mér. Þetta gefur mér aukna orku og hugarró fyrir áttök dagsins. Eftir það er svo kaffibollinn tekinn, krökkunum komið af stað í skólann og 3-4 sinnum í viku mæti ég í ræktina áður en vinnudagurinn hefst.

Hvaða bók hefur haft mest áhrif á þig?

Why We Sleep eftir Matthew Walker. Klárlega ein af mikilvægustu bókum seinni tíma að mínu mati. Lit öðrum augum á svo margt eftir lestur þessarar bókar. Góður nætursvefn skiptir öllu. Ég set svefninn orðið í fyrsta sæti og reyni að ná 8 tíma góðum nætursvefni að öllu jöfnu. Það er ekki auðvelt en með aga og smá skipulagi er ég að verða betri í þessum efnun. Fórn morgunæfingu til að mynda ef mig skortir svefn. Magnað að upplifa hvað gæðasvefn hefur mikil áhrif á líkama og sál.

Hver hafa verið mest krefjandi verkefni undanfarin misseri?

Við vorum að opna nýja og glæsilega Hästens-verslun í Betra baki sem hefur farið fram úr mínum björtustu vonum og farið frábærlega af stað. Einnig höfum verið að fara vel yfir rekstrarumhverfi fyrirtækja okkar og gert nokkrar krefjandi breytingar. Við erum

með um 80 manns í vinnu og ég lít á það sem mikið ábyrgðarhlutverk. Með slíkan mannauð eru mér flestir vegir færir því með þessu frábæra fólki er allt hægt og nú erum við á kafi í undirbúningi jóla-verslunar.

Hvaða áskoranir og tækifæri eru fram undan í rekstrinum?

Áskoranirnar eru margar en halda okkur jafnframt á tánum. Við erum í mikilli samkeppni og það hefur reynt almennt á allan rekstur undanfarin ár. Verslun er einnig að færast mikið á vefinn og fylgja því miklar áskoranir sem og tækifæri. Ég hef alltaf litið svo á að við eigum engan viðskiptavin, það er viðskiptavinurinn sem ákveður í hvert skipti hvar hann verslar. Því þurfum við ávallt að vanda okkur með þjónustu, verð og upplifun. Koma viðskiptavinum okkar á óvart og helst að fara fram úr væntingum þeirra. Ef það tekst þá fáum við viðskipti. Þetta hljómar ekki flókið en er afar vandasamt og í raun okkar daglega tækifæri.

Sérðu fram á að rekstrarumhverfið taki breytingum á næstu árum?

Já, vissulega, við lifum á tímum þar sem maður upplifir margar breytingar í veldisáhrifum. Hlutir eru fljótir að breytast, sér í lagi hérna á Íslandi þar sem órar sveiflur í efnahag og gjaldeyri geta haft mikil áhrif á skómmum tíma. Það þarf að vera vel undir það búinn. Einnig erum við ábyrg fyrir mörgum stórum verkefnum sem snúa t.d. að loftslagsmálum, kynjarétti og jöfnun í okkar ágæta samfélagi. Við erum að skipta út plasti í verslunum okkar fyrir endurnýtanlega poka sem dæmi og höfum unnið með jafnlaunavottun í þó nokkurn tíma. Við erum stór aðili í innflutningi og erum í verkefnavinnu tengdri jöfnun á kolefnisfótspori. Öll fyrirtæki þurfa að fara að setja sér stefnu í þessum málum og vonandi náum við að skila þessu vel af okkur fyrir komandi kynslóðir.

Hvers hlakkarðu mest til þessa dagana?

Jólanna. Það ríkir mikil jólahefð á okkar heimili og börnin okkar fjögur hafa alist upp við það og ekki draga þau úr stemmingunni. Hulda konan mín byrjar svo yfirleitt að spila jólatónlist í byrjun nóvember. Svo á maður líka afmæli á aðfangadag. Auk þess er það afar kærkomið eftir mikla og skemmtilega vinnu við undirbúning jóla-verslunar að fá að eiga gæðastundir með sínum nánustu.

Hvar sérðu þig eftir 10 ár?

Ég sé mig í anda lesa þetta viðtal og hugsa „djöfull varstu alvarlegur“. En vonandi verð ég bara sæll og hraustur að gera það sem mér þykir skemmtilegt eða eins og ég segi gjarnan, það er ekkert víst að það klikki.

Samskipta- og Mannauðsstjóri

Terra óskar eftir að ráða öflugan einstakling í starf samskipta- og mannauðsstjóra sem ber m.a. ábyrgð á að setja upp og innleiða samskipta- og mannauðsstefnu fyrirtækisins. Starfið heyrir undir forstjóra og mun viðkomandi sitja í framkvæmdastjórn félagsins. Markaðs- og launadeildir Terra heyra undir samskipta- og mannauðsstjóra.

Helstu verkefni

- Samskipti við hagsmunaaðila og fjölmiðla.
- Ábyrgð á markaðsmálum í samvinnu við markaðsstjóra.
- Ábyrgð á upplýsingaflæði til starfsmanna.
- Ferlaskráningar, m.a. varðandi samskipti innan fyrirtækisins.
- Umsjón með mannauðsmálum í samvinnu við yfirstjórn og rekstrarstjóra.
- Innleiðing og viðhald jafnlaunavottunar.

Menntunar- og hæfniskröfur

- Háskólamenntun sem nýtist í starfi.
- Reynsla af almannatengslum er æskileg.
- Færni í mannlegum samskiptum og þjónustulund.
- Reynsla af starfsmannastjórnun er nauðsynleg.
- Góð íslensku- og enskukunnátta.
- Hæfni til að tjá sig í ræðu og riti.

Umsóknarfrestur er til og með 12. nóvember nk.

Umsóknir óskast fylltar út á www.hagvangur.is.

Terra sinnir fjölbreyttri umhverfisþjónustu fyrir nokkur þúsund fyrirtæki og nokkra tugi þúsunda heimila. Hjá okkur starfa um 250 manns um landið allt. Við viljum að flokkun sé einföld og sjálfsögð og hjálpum fyrirtækjum að bæta umgengni sína við jörðina. Við komum öllum efnunum sem falla til innan fyrirtækja í viðeigandi farveg og veitum þá ráðgjöf sem þarf til. Terra hefur metnað fyrir því að skilja ekkert eftir og við viljum hvetja og auðvelda Íslendingum að takast á við þá áskorun. Að skilja ekkert eftir er okkar þýðing á hugtakinu „Zero Waste“ og lýsir vel markmiðum okkar í endurvinnslu og meðhöndlun úrgangs.

Skotsilfur

Slæm skilyrði

Samkeppniseftirlitið undir stjórn Páls Gunnars Pálssonar

setti ströng skilyrði við því að samruni Haga og Olís næði fram að ganga. Höfum var til að mynda gert að selja þrjár Bónus-verslanir og enduðu þær í höndum Sigurðar Pálma Sigurbjörnssonar sem opnaði nýjar verslanir undir vörumerkinu Super1. Nú er búið að loka tveimur af þremur verslunum Super1 og óhjákvæmilega vekur það upp spurningar um hvort ströng skilyrði hafi verið til þess fallin að auka samkeppni á svæðunum. Eða hvort afleiðingarnar séu í raun þær að neytendur séu verr settir vegna framgöngu Samkeppniseftirlitsins í þessu máli.

Meira pláss

Ólíklegt er að sameining Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitsins, sem leidd verður af Ásgeiri Jónssyni seðlabankastjóra, verði fyrirmynd þegar kemur að hagræðingu í ríkisrekstrinum. Forsætisráðherra

hefur áður sagt að ekki sé stefnt að fækkun starfsmanna hjá sameinaðri stofnun. Nú vill Seðlabankinn hækka Svörtuloft um tvær hæðir í ljósi þess að starfsmönnum mun fjölga um 40 prósent. Húsnæðið er fyrir með 13 þúsunda fermetra gólfplöt og starfsmenn sameinaðrar stofnunar verða um 300 talsins. Það gerir 43 fermetra á mann og þá er ótalinn allur fermetrafjöldinn sem bæst við þegar húsið verður hækkað. Leitun er að plássfrekari stofnun.

Á leið til Fossa

Þórunn Ólafsdóttir,

sem hefur starfað sem lögmaður á lögmannsstofnunni SKR, hefur verið ráðin yfir-lögfræðingur Fossa markaða. Hún kemur í stað Birnu Hlinar Káradóttur, sem sagði upp störfum hjá verðbréfafyrirtækinu í haust til að taka við starfi yfir-lögfræðings Arion banka í kjölfar skipulagsbreytinga. Þórunn hefur meistaraþróf í lögum frá Háskólanum í Reykjavík og málflytningsréttindi fyrir héraðsdómi.

Kínversk stjórnvöld leggja meiri áherslu á innflutning

Xi Jinping, forseti Kína, ávarpar fjölmíðla á alþjóðlegri innflutningsráðstefnu í Sjanghai en kínversk stjórnvöld munu að hans sögn framvegis leggja meiri áherslu á innflutning en áður. Ríkisstjórn Donalds Trump Bandaríkjaforseta stendur nú frammi fyrir ákvörðun um að afnema suma tolla á kínverskan innflutning til þess að liðka fyrir samningaviðræðum milli stórveldanna. QILAI SHEN/BLOOMBERG VIA GETTY IMAGES

Hin hliðin á peningnum

Kristrún Frostadóttir aðalhafgræðingur Kviku

Þó vextir á Íslandi fari nú lækkaandi, og séu í sögulegu lágmarki, eru þeir ekki jafn lágir og erlendis. Bandaríska seðlabankanum tókst rétt svo að hafa vexti upp í 2,5% í byrjun árs áður en bankinn hóf vaxtalækkunarferli á ný í sumar. Í síðustu þremur kreppum lækkaði Seðlabanki Bandaríkjanna vexti um 5%, en í þetta skiptið er svigrúmið helmingi minna. Enda var hætt við vaxtalækkun í síðustu viku, af ótta við að spila út svigrúminu ef efnahagsástandið skyldi versna verulega á komandi ári. Þá hafa stýrivextir í Evrópu verið neikvæðir frá því í júní 2014. Evrópski seðlabankinn leitar á ný leiða til að lækka markaðsvexti enn frekar með markaðsáðgerðum í formi verðbréfakaupa, svokallaðri magnbundinni íhlutun (e. quantitative easing). Neikvæðu vextirnir hafa smitast út í kerfið, eins og ætlunin var. Evrópskir bankar rúka

nú eigendur stórra innistæðna fyrir að leggja peningana inn á bankabók. Þýska ríkið fjármagnaði sig til 10 ára fyrr í haust á neikvæðum vöxtum, sem þýðir að fjárfestar fá minna til baka en þeir upphaflega lánuðu ríkinu.

Íslenskir lántakendur kunna að horfa öfundaraugum á þessa stöðu. En það er önnur hlið á peningnum. Þó tilhneigingin sé að skipta landsmönnum upp í tvo hópa, þá sem eiga fjármagn og þá sem fá fjármagn að láni, er það einföldun. Við leggjum öll fyrir að minnsta kosti 15,5% af tekjum okkar fyrir skatt í lífeyrissjóð til ávöxtunar. Stærsti hluti útborgaðs lífeyris kemur til vegna ávöxtunar sem er skattfrjál. Vaxtavextir leika hér lykilhlutverk, en með því að taka ekki út vaxtatekjur fær fjárfestir ekki aðeins vexti greidda á fjármagnid sem lagt er inn í sjóðinn, heldur einnig á vaxtatekjur. Ef ávöxtunin er 8% verða 100 þúsund krónur að 260 þúsund á tuttugu árum ef vaxtatekjur eru teknar út, en að 466 þúsund krónum ef vaxtatekjur sitja óhreyfðar. Skyldusparnaður í lífeyrissjóð er því mikil fjárfesting og skiptir ávöxtunin þar lykil máli.

En vaxtavextir falla um sjálfa sig ef vextir verða neikvæðir, bæði nafnvextir og raunvextir, því minna

Viðhorf okkar Íslendinga til vaxta hefur ef til vill ráðist af þeirri sögulegu staðreynd að við höfum verið skuldaraþjóð

verðmæti situr eftir en lagt var inn. Lífeyrissjóðir í Evrópu, og Japan þar sem vextir hafa verið lágir í langan tíma, standa nú frammi fyrir tvíþættum vanda; hækkaði lífaldur krefst enn betri ávöxtunar til að standa straum af lífeyrisgreiðslum til lengri tíma en ella, á sama tíma og erfiðara reynist að finna ávöxtun. Í Japan hafa fjárfestingar utan hins hefðbundna skulda- og hlutabréfmarkaðar aukist hratt, eignir sem eru ekki auðseljanlegar en veita von um jákvæða ávöxtun. Að jafnaði er gerð krafa til lífeyrissjóða að fjárfesta í öruggum eignum sem bjóða upp á stöðugt greiðsluflæði, en vandi skapast þegar öruggu eignirnar á markaðnum bjóða litla sem enga, eða jafnvel neikvæða, ávöxtun. Þó lækkaði vextir hafi hækkað verð á eldri skuldabréfum, og margir fjárfestar notið góðs af því, þá bjóða

nýjar útgáfur í núverandi vaxtaumhverfi upp á litla ávöxtun. Lífeyrissjóðir horfa til framtíðarávöxtunar til að mæta skuldbindingum langt fram í tímann, ekki aðeins stöðunnar í dag.

Á síðustu árum hefur aukin áhersla verið á að auka erlendan sparnað Íslendinga í gegnum fjárfestingar lífeyrissjóðanna. Hátt í hundrað milljarðar króna af lífeyrissfé leita nú út úr landinu í betri eignadreifingu árlega. Sjóðirnir okkar mæta nýjum veruleika lágvaxtastefnunnar erlendis þar sem erfiðara gæti reynst að læsa inn örugga og góða ávöxtun næstu árin. Viðhorf okkar Íslendinga til vaxta hefur ef til vill ráðist af þeirri sögulegu staðreynd að við höfum verið skuldaraþjóð. Erlendar skuldir voru meiri en eignir, enda eina leiðin til að fjármagna þann viðvarandi viðskiptahalla sem var við lýði frá seinni heimsstyrjöld fram til 2009. Staðan er nú önnur því hrein erlend staða landsins, eða eignir umfram skuldir, hefur aldrei verið betri. Nú lánun við umheiminum, og efram heldur sem horfir, á lágum vöxtum. Snertipunktur finnast þannig við þetta einstaka lágvaxtaástand, án þess að íslenskir vextir séu til umræðu.

Ótroðnar lágvaxtaslóðir

Ásta Fjeldsted framkvæmdastjóri Viðskiptaráðs Íslands

Ef það heldur ekki, verðlagið, vextirnir og búvöruverðið, ríkisstjórnin, verkalýðsfélagin. Ef einhver hópur fer að vaða uppi í hækkingunum fyrir ofan almennt verkafólk, þá er þetta búið. Menn þurfa að átta sig á því að þetta verð-

ur að byggjast á gagnkvæmu jafnræði á milli hópa. Það þýðir ekki að keyra áfram, einhverjir sérhópar upp yfir aðra því þá er þetta hrúnið og það hrynur yfir þá hina sömu," sagði Guðmundur Jaki Guðmundsson eftir að skrifað hafði verið undir hina svokölluðu þjóðarsáttarsamninga árið 1990.

Þá líkt og nú var efnahagslegur stöðugleiki undir því kominn að línan sem dregin var í kjarasamningum héldi enda stöðugleiki á vinnumarkaði undirstaða verðstöðugleika og þar með lágs vaxtastigs.

Á Íslandi hafa vextir aldrei verið

Haldist skilyrði fyrir frekari vaxtalækkunum þurfa landsmenn þó jafnframt að hafa það hugfast að engin er rós án þyrna.

lægri. Færa má rök fyrir því að í fyrsta sinn á tímum nútíma hagstjórnar megi tala um Ísland sem lágvaxtaland. Það verður umfjöllunarefni árlegs Peningamálafundar Viðskiptaráðs sem fram fer á morgun. Lágum vöxtum ber að

fagna en hvort tveggja heimilinn og viðskiptalífnið hafa lengi bedið um og bedið eftir lækkun vaxta.

Haldist skilyrði fyrir frekari vaxtalækkunum þurfa landsmenn þó jafnframt að hafa það hugfast að engin er rós án þyrna. Lágt vaxtastig kemur fram í lægri kostnaði einstaklinga og fyrirtækja en hin hliðin á peningnum er sú að það felur í sér lægri ávöxtun sparnaðar. Slikt getur til að mynda haft viðtæk áhrif á lífeyrissjóði landsins og skapað hvata fyrir sjóðina til þess að sækja í áhættumeiri eignir.

Yfirskrift Peningamálafundarins er töluvert breytt frá því í fyrra

þegar við hjá Viðskiptaráði veltum því upp hvort við yrðum hávaxtaland að eilífu. Lágir vextir geta þó verið skammgóður vermir ef illa fer í samningum hins opinbera við starfsmenn sína. Missi samningsaðilar sjónar á stóra samhengi efnahagsmálanna er hætt við að Seðlabankinn neyðist til þess að hækka vexti á ný sem aftur grefur undan Lífskjarasamningunum og getur leitt til enn frekari vaxtahækkana. Það er því mikið undir og verður fróðlegt að heyra sjónarhorn nýs seðlabankastjóra á þau úrlausnarefni í hagstjórn sem standa fyrir dyrum um þessar mundir.

STÓLADAGAR Í NÓVEMBER

30% AFSL. AF VÖLDUM STÓLUM!

HEADPOINT
TILBOÐSVERÐ
54.900 KR.
Listaverð 79.900 kr.

OPEN POINT
TILBOÐSVERÐ
36.900 KR.
Listaverð 52.900 kr.

SUPPORT
TILBOÐSVERÐ
20.900 KR.
Listaverð 30.000 kr.

VIDEN PRO
TILBOÐSVERÐ
109.900 KR.
Listaverð 158.900 kr.

Hirzlan

SKRIFSTOFUHÚSGÖGN

Síðumúla 37 Sími: 564-5040 www.hirzlan.is

W7 LIGHT
TILBOÐSVERÐ
99.900 KR.
Listaverð 144.900 kr.

ERGOMEDIC 100-3
TILBOÐSVERÐ
132.900 KR.
Listaverð 189.900 kr.

CUBE
TILBOÐSVERÐ
54.900 KR.
Listaverð 78.900 kr.

STYL VISITOR
TILBOÐSVERÐ
11.900 KR.
Listaverð 17.500 kr.

SKOÐUN

Helgi Vífill
Júlíusson

Gullnáma Kolbeins

Stundum þarf að kippa vinstri mönnum niður á jörðina. Sérstaklega þegar þeir telja sér og öðrum trú um að ríkisbankar séu óþrjótandi gullnáma. Því miður erum við ekki svo heppin. Annars hefði fátækt verið útrýmt með einföldum hætti.

Kolbeinn Óttarsson Proppé, þingmaður Vinstri grænna, fór mikinn á Sprengisandi á sunnudag. Hann er orðheppinn og það geislar af honum sjálfsöryggið. Þingmaðurinn taldi að þjóðin væri í einstakri stöðu því stærsti hluti bankakerfisins væri í ríkiseigu. Vikka ætti sjóndeildarhringinn og hugsa bankakerfið út frá loftslagsmálum. „Leyfum okkur að hugsa ekki allt út frá ströngum kapítalískum kröfum um arðsemi heldur þjóðarheill,“ sagði þingmaðurinn.

Það er mikilvægt að horfast í augu við loftslagsvána og leita leiða til að til að stemma stigu við hlýnun jarðar. Það er engu að síður ekki málstaðnum til framdráttar að nota hann sem yfirvarp til að knýja fram gamla pólitíska draumsýn um ríkisbanka.

Þeir stjórnmalámennt sem vilja að ríkið fjármagni umbótaverkefni í þágu loftslagsmála ættu einfaldlega að horfa til þess að nýta fjármuni ríkisins en ekki eiga bankakerfið. Bankar eru enda áhættusamir, mikið fé getur tapast á skömmum tíma. Það er óæskilegt að ríkið bindi verulegt fjármagn í þeim í stað þess að leggja fjármunina í skynsamlegri verkefni.

Það er raunar þjóðarheill að bankar víki ekki frá „ströngum“ kröfum um arðsemi. Horfa þarf til þeirra við lánveitingar. Þegar víkið er frá arðsemiskörfu er hætt við að eigið fé banka fari hratt þverrandi.

Kolbeinn, sem er sagnfræðingur, vildi læra af sögunni og benti á að ríkið hefði eignast banka við hrun þeirra árið 2008. Eflæra á af sögunni er rétt að rifja upp að þróun banka á Íslandi fékk skjótan endi árið 1930 með yfirtöku ríkisins á bankakerfinu og fjármagnshöftum ári síðar. Ríkisreksturinn gerði það að verkum að bankakerfið á Íslandi á tuttugu öldinni var vanþróað samanborið við önnur vestræn ríki. Það hafði ekki sömu burði og þekktist annars staðar til að þjónusta heimilin og fyrirtækin sem dró úr lífsgæðum í landinu.

Ríkisbankarnir sigldu ekki lygnan sjó heldur þurfti hið opinbera að koma þeim til bjargar á þessum árum. Það er óþarfi að endurtaka þann tíma. Ríkisbankar veita falskt öruggi og eru helsti.

Dagný yfir uppbyggingu baðlóns

Dagný Hrönn Pétursdóttir verður framkvæmdastjóri fyrirtækisins Geothermal Lagoon samkvæmt heimildum Markaðarins en fyrirtækið hyggst byggja baðlón á Kársnesinu með útsýni út á Faxaflóa. Dagný starfaði um árabíl sem framkvæmdastjóri Bláa lónsins en hún lét af störfum haustið 2017. Á síðasta ári tók hún við starfi stjórnarformanns í Íslenskum fjárfestum.

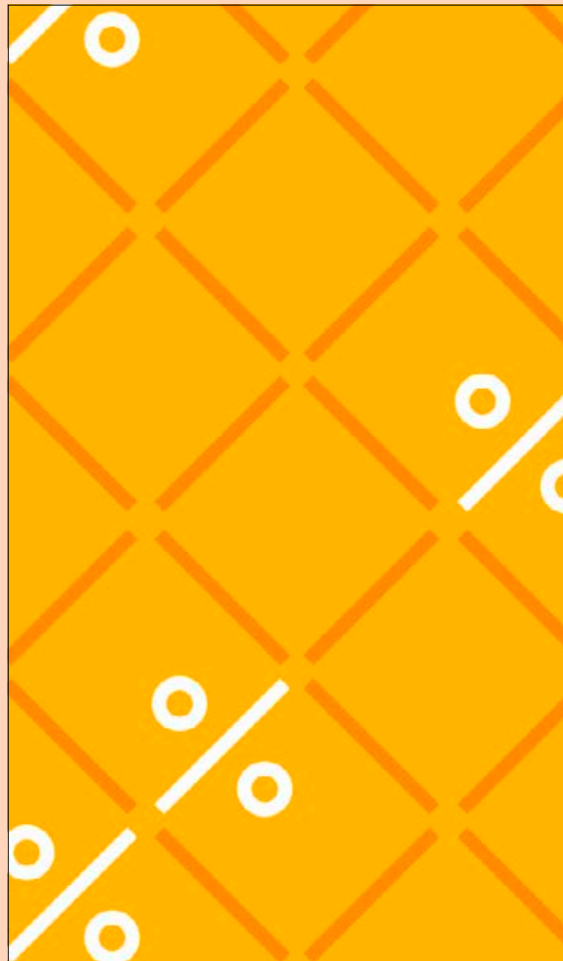
Dagný Hrönn Pétursdóttir.

Unnið er að hönnun baðlónsins og gera áætlanir ráð fyrir að það rísi í Kársnesi árið 2021. Þá var greint frá því að kanadíska fyrirtækið VIAD hefði fjárfest fyrir 14 milljónir kanadískra dala, eða um 1,3 milljarða króna, og fengið 51 prósent hlut í rekstrarfélagi lónsins. VIAD, sem er skráð í kauphöllinni í New York, starfar í Bandaríkjunum, Kanada, Sameinuðu arabísku furstadæmunum og Mið-Evrópu. – tfh

31.10.2019

Aðrar reglur samkeppnislaga eru nægilega strangar og SKE getur ávallt gripið inn í ef fyrirtæki misstiga sig. Það er feikinóg.

Hörður Felix Harðarson lögmaður

VR
FYRIRTÆKI
ÁRSINS
2019

Jafnlaunavottun

Sanngjörn laun fyrir jafnverðmæt störf

PwC býður upp á heildstæða þjónustu í launamálum og jafnlaunavottun. Við búum yfir áralangri reynslu og lausnum sem virka.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðiþjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsóllur | Vestmannaeyjar

